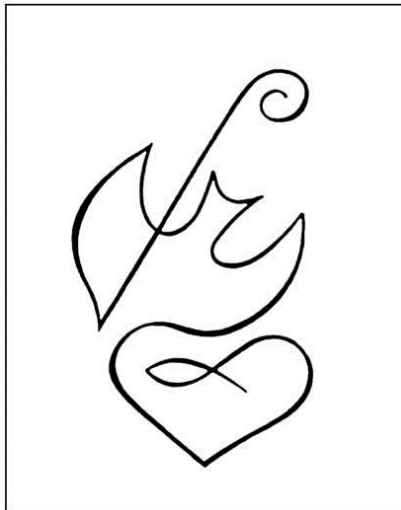

NÖVEKEDÉS A HITBEN TEVÉKENY SZERETETTEL

Segédanyag a katolikus óvodákban dolgozó óvodapedagógusok
részére

Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet
Budapest, 2013.

Készítette: A KPSZTI Vallásos és erkölcsi neveléssel foglalkozó munkacsoportja, melyet a katolikus óvodák óvodapedagógusai alkotnak

Szerkesztette: Szerepi Imréné
munkacsoport vezető

Lektorálta: Sebők Sándor
fői plébános

Tördelte: Bors Katalin
KPSZTI

A borítón Simon András Szolgálni, szeretni a Lélek erejével című grafikája látható.

Budapest, 2013.

Tartalom

Ajánlás.....	5
Előszó	7
Bevezetés.....	9
Hitünk alakulása	10
Mit jelent a Jézus Krisztusba vetett hit?	11
Mindennapi életünk a katolikus óvodában.....	20
Hitélet családjainkban	34
A hit.....	36
A szeretet himnusza – gyerekszám	38
Felhasznált és ajánlott irodalom	40

„... az Istenhez kapcsolódó, bensőséges és eleven kötelék
ajándékozza az ember alapvető méltóságát.”

(A Katolikus Egyház Katekizmusa)

Ajánlás

Amikor Egyházunk meghirdet valamilyen programot, azt értelemszerűen, nem csak egy évre szánja, nem csak egy évig tartja fontosnak. A célja mindig az, hogy felhívja a figyelmet valamire, ami egy kicsit háttérbe szorult, vagy amire jelenleg különösen szükség van. Ezért hirdette meg XVI. Benedek pápa 2012. október 11-én a Hit évének megnyitását.

A szentatya jól látta, milyen lelki sivárságban szenved a világ, és éppen ezért milyen vágy és szomjúság van sok kortársunkban az igazság, a szeretet, a békesség után. A következőket írja a Porta fidei lelkipásztori levelében: „*A mai ember is érezheti annak szükségét, hogy a szamariai asszonyhoz hasonlóan menjen a kúthoz, hogy Jézust hallgassa, aki hív, hogy higgyünk benne és merítsünk a belőle fakadó élő vízből (vö. Jn 4,14). Újra fel kell fedeznünk, mit jelent táplálkozni Isten Igéjével, ahogyan azt az Egyház hűségesen ránk hagyományozta, és az Élet Kenyerével, ahogyan azt Ő adta át tanítványainak (vö. Jn 6,51).*”¹

A lelkipásztori levél végén a szentatya bőszéges eligazítást ad arról, hogyan lehet egy-egy közösségben, kisebb-nagyobb programok megszervezésével gyümölcsözővé tenni a Hit évét. A KPSZTI Vallásos és erkölcsi neveléssel foglalkozó munkacsoportja is bekapcsolódott a Hit évének programjába azzal, hogy előadásokkal, kiscsoportos beszélgetésekkel igyekezett a gyakorlat számára megfogalmazni a tennivalókat.

---

¹ XVI. Benedek: Porta fidei 3. pont. Szent István Társulat, Budapest, 2012.

Ez a kis kiadvány összefoglalja azokat a területeket és tennivalókat, amelyeket figyelembe véve és használva nem csupán egy évig, hanem folyamatosan sikerül elmélyülni a hitben a katolikus intézmények dolgozóinak, és segít ugyanebben a hozzájuk tartozó növendékeknek és családjaiknak.

Éppen ezért jó szívvvel ajánlom mindenkinek, aki szeretné a Hit éve lelkületét magáévá tenni.

Fót, 2013. augusztus

Sebők Sándor
fóti plébános

Előszó

XVI. Benedek pápa 2012. október 11-én nyitotta meg a Hit évét. Minden katolikus ember erkölcsi kötelessége (volt), hogy ebben az évben különösen átgondolja, mit is jelent számára a hit, az Istennel való személyes kapcsolat.

A Szentatya A hit kapuja kezdetű körlevelében írta, hogy *„újra fel kell fedeznünk a hit útját, hogy egyre világosabban meg tudjuk mutatni a Krisztussal való találkozás örömét és mindig megújuló életerejét.”*²

Katolikus óvodáinkban fő célkitűzésünk, hogy a ránk bízott gyermekeket a hit örömeivel neveljük. Úgy éljük velünk együtt mindennapjaikat, hogy megérezzék a mennyei Atya szeretetét, azt a biztonságot és örömet, amit az Istenbe vetett hit adhat.

Ilyen megfontolásból foglalkoztunk a 2012/13-as nevelési évben a hit, a vallásos lelkület kérdéseivel, olyan neves előadók segítségével, mint főtisztelendő Vigassy Mihály atya, Farkas László atya, váci egyházmegyes ifjúsági lelkipásztor, Rédly Elemér atya és Uzsalyné Pécsi Rita, akik igen értékes előadásaikkal irányították figyelmünket a felmerülő kérdésekre.

Megköszönöm a KPSZTI-nek, hogy lehetőségünk volt a munkacsoport működésére. Köszönöm a Vallásos és erkölcsi neveléssel foglalkozó munkacsoport tagjainak lelkes érdeklődését és a témában való elmélyülést.

Kiadványunkat örömmel ajánlom mindazoknak, akik velünk együtt a „Hit kapujából” a katolikus/keresztény lelkiség útján

---

² XVI. Benedek: Porta fidei 2. pont. Szent István Társulat, Budapest, 2012.

haladva szeretnék eljutni a hit szerzőjéhez, Jézushoz, és szeretnék Hozzá eljuttatni a rájuk bízottakat is.

Budapest, 2013. augusztus

Szerepi Imréné
munkacsoport vezető

Bevezetés

Vajon miért adta XVI. Benedek pápa apostoli levelének A hit kapuja címet?

A Szentírásban olvashatjuk: *„Amikor megérkeztek, összehívták a gyülekezetet, és elbeszélték, milyen nagy dolgokat tett velük az Isten, és hogy kaput nyitott a pogányoknak a hitre.”* (ApCsel 14,27) Vagyis minden embernek lehetőséget adott arra, hogy megismerjék tanítását, mindenkit meghívott az üdvösségre.

A kapuról elmélkedve sok minden jut az ember eszébe. A Hit kapuja vajon milyen lehet? Ezen a kapun keresztül léphetünk be az Egyházba, és mint ilyen kapu, mindig nyitva áll előttünk. A kitárt kapun keresztül beléphetünk az Istennel való életközösségbe.

Mai világunkban egyre inkább látjuk és tapasztaljuk, mennyi ember keresi az igaz értékeket, hányan szeretnének valami szebb, jobb dolog, érték felé fordulni. Nem hiába zsúfolásig tele vannak az intézményeink, hiszen a szülők, a családok „jó” helyen akarják tudni gyermekeiket.

Az óvoda iránt érdeklődő családok meghívását pedig rajtunk keresztül teszi meg az Úr, minket használ ennek a tervnek a megvalósítására. Úgy is mondhatjuk, hogy mi magunk vagyunk a kapuk. Hogy mennyire vagyunk hívogatók, vonzóak az érdeklődők számára, az már rajtunk múlik. Éppen ezért szükséges, hogy felfrissítsük a hitünket. Elmélkedjünk rajta, beszéljünk róla.

Hitünk alakulása

Amint tudjuk, elszürkülhet, megszokottá válhat a legjobb kapcsolat is. Ha szeretnénk, hogy az adott szeretetkapcsolat megmaradjon, tartós legyen, újra és újra fel kell szítani, elővenni, leporolni, foglalkozni vele.

Így van ez minden kapcsolattal, még az Istennel való személyes kapcsolatunkkal is. Erről is le kell fújni a port, mindig megújuló szeretettel visszafordulni Hozzá. Csak a Vele való élő kapcsolat adhatja meg azt a szívbeli örömet, amit sugározni tudunk a világban. Azonban ha valakinek valamije nincsen, azt nem adhatja. Ez filozófiai alapszabály.

Minket, akik katolikus óvodában dolgozunk, különleges feladatra hívott meg a jó Isten. A feladat elvállalásakor, és utána is többször fel kell tennünk magunknak a kérdést: Hogyan állunk a hittel? Milyen a saját lelkiéletünk? Nagy a felelősségünk! Sugárzik-e a hitünk, mit tegyünk, hogy erősödjön, hogy örömeinket, Isten iránti szeretetünket, az Egyházunk iránti elkötelezettségünket tovább tudjuk adni?

A hitet nem lehet tanítani, csak átélékendezni. De hogy a hit örömét sugározni tudjuk, először nekünk kell megújulni hitünkben.

VI. Pál pápa Evangelii Nuntiandi (Az evangélium hirdetése) kezdetű apostoli buzdításában írja: „*Akik az evangéliumot befogadták, és akik az evangélium erejével a megváltottak közösségét alkotják, a Jó Hírt maguk is továbbadhatják és kell is terjeszteniük.*” (13. pont)³

A fentiekből következik, hogy mindannyiunknak alkalmasnak kell lenni a hit továbbadására. Azzal, hogy vállaltuk az

---

³ A II. Vatikáni Zsinat tanítása 514. o. Szent István Társulat, Budapest, 1986.

egyházi intézményben való nevelőmunkát, különösképpen fontos feladatunk ez. A II. Vatikáni Zsinat így ír a pedagógusok felelősségéről: *„Szép és fontos hivatást töltenek be mindazok, akik a szülők segítőiként és a társadalom megbízottaiként nevelői feladatra vállalkoznak az iskolákban. Ez a hivatás megkívánja a szív sajátos adottságait, az igen gondos előkészületet és az állandó megújulásra és alkalmazkodásra való készséget.”*⁴

A keresztény nevelés célját ugyanez a dokumentum a következőképpen határozza meg: *„A keresztény nevelés (...) magasabb célkitűzése az, hogy a megkereszteltek fokozatosan megismerjék az üdvösség misztériumát, (...) tudatára ébredjenek a hit adományának, (...) megtanulják Istent lélekben és igazságban imádni (Jn 4,23) és alakuljanak át valóban új emberré...”*⁵

A Szentírás is bőséges biztatást és eligazítást ad arról, hogy a Krisztussal való kapcsolatunkból fakad a hit, az örömhír átadásának igénye és kötelessége: Szent Pál apostol írja a 2Kor 5,14-ben, hogy Krisztus szeretete sürget minket. Szintén a 2Kor 5,20-ban olvasható: Krisztus követségében járunk.

Mit jelent a Jézus Krisztusba vetett hit?

A hit lényegét tekintve személyes találkozás, rendszeres kapcsolat Istennel. Az Istennel együtt töltött idő felhasználása: beszélgetés, elmélkedés, imádság. A hit ezek szerint azt is

---

⁴ Nyilatkozat a keresztény nevelésről 5. pont. A II. Vatikáni Zsinat tanítása 191. o. Szent István Társulat, Budapest, 1986.

⁵ Nyilatkozat a keresztény nevelésről 5. pont. A II. Vatikáni Zsinat tanítása 190. o. Szent István Társulat, Budapest, 1986.

jelenti, hogy az Istennel való kapcsolat meghatározó tényező lesz az ember életében.

A személyes szeretetkapcsolaton van a hangsúly. Rendszeres kapcsolatot tudunk létrehozni és ápolni kötelességből is, azonban ez a kapcsolat megreked egy szinten, ha nem tölti ki a személyesség, a nyitottság, az érdeklődés, az elköteleződés a másik személy iránt. Így van ez az Istennel való kapcsolatunkban is.

A kapcsolat alakítására szokta mondani plébános atyánk, hogy hasonlít a folyón haladó csónakhoz. Már azért is meg kell dolgozni, hogy helyben maradjon a hajónk (szinten tartjuk a kapcsolatot), ha pedig előre, fölfelé szeretnénk haladni a folyón (gazdagítani, építeni a kapcsolatot), folyamatos munkára van szükség.

Az önnevelés egyik jól használható szempontja annak szem előtt tartása, hogy a legfontosabb hely az, ahol éppen vagy, a legfontosabb idő az, amit éppen átélsz, s a legfontosabb személy az, akivel éppen találkozol.

Ahhoz, hogy hitünket megtartsuk, szükséges egyre jobban megismerni Jézus Krisztus életét, tanítását. Az Ő életének, tanításának megismerése a Szentíráson keresztül, illetve a lelki, teológiai képzéseken valósulhat meg.

Törekednünk kell megismerni a Katolikus Egyházat, annak lényegét, történetét, el kell fogadni a hitigazságokat, használni az Egyház imáit. A Katolikus Egyház megismerése szintén nyitottságot, érdeklődést igényel. Ha valamivel nem vagyunk tisztában, annak utánanézzünk. Egyházunkban egyre többet hallunk arról, mennyire fontos a felnőtt képzés. Nagy igazság, hogy mindenkinek olyan szinten kellene lennie hitbeli ismeretekben, amilyen szinten vannak a profán ismeretei. Erre szolgál

a felnőtt katekézis, de egyéni beszélgetésre is szinte mindenütt van lehetőség, csak keresni kell ezeket az alkalmakat.

A hit erősítése, mélyítése a hit megvallásával történik, illetve a hit igazságának elmélyítésével. XVI. Benedek pápa így ír a Porta fidei apostoli levelében: *„Kívánjuk, hogy ez az év, minden hívőt késztesen arra, hogy a hitet a maga teljességében, megújult meggyőződéssel, bizalommal és reménységgel vallja meg.”*⁶ A hitigazságokat, azaz Isten kinyilatkoztatott Igéjét az Egyházi Tanítóhivatal őrzi, adja tovább és hirdeti. A hitigazságok tehát isteni eredetűek, és aki katolikusnak vallja magát, annak el kell fogadnia az Egyház által megfogalmazott alapvető hitigazságokat, vagyis dogmákat.

Amikor hitvallást teszünk, az visszahat saját életünkre. Amikor a növendékeinket hitre neveljük, mindig érdemes átgondolni, hogy valóban mit gondolunk erről, melyek azok a területek, amelyeken nekünk erősítenünk kell a hitünket, csiszolgatnunk kell, hogy tényleg élményszerű legyen az, amit átadunk a kicsinyeknek.

A mi feladatunk az, hogy újra meg újra fölszítsuk a hitünket, át kell gondolnunk, át kell értékelnünk, hogy hogyan is állunk ezzel a dologgal.

Hitünk megerősödését szolgálja a Szentírás rendszeres olvasása. Az Isten Igéjével való találkozás mindig teremtő, lelkünket, személyiségünket átformáló találkozás. Szent Pál apostol így biztatja kedves tanítványát, Timóteust: *„Gyermekkorod óta ismered a Szentírást: az képes arra, hogy a Krisztus Jézusba vetett hit által az üdvösségre oktasson téged. Minden Istentől sugalmazott Írás hasznos a tanításra, az intésre, a*

---

⁶ XVI. Benedek: Porta fidei 9. pont. Szent István Társulat, Budapest 2012.

feddésre, az igaz életre nevelésre, hogy Isten embere tökéletes és minden jócselekedetre kész legyen.” (2Tim 3,15) Érdemes lenne körkérdést föltenni a katolikus pedagógusok között, vajon ki olvassa rendszeresen a Bibliát?

Hitünk tartalmának megismeréséhez nagy segítséget nyújt A Katolikus Egyház Katekizmusa. *„A katolikus Egyház katekizmusa a maga szerkezetével bemutatja a hit kibontakozását egészen odáig, hogy érinti a mindennapi élte nagy témáit. Lapról lapra fölfedezhetjük, hogy amit élénk tár, az nem elmélet, hanem találkozás azzal a Személlyel, aki az egyházban él.”⁷*

A szentségi élet mással nem pótolható lehetőség és eszköz a Krisztussal való kapcsolat mélyítésére, önmagunk belső erőforrásának biztosítására, hitünk megerősítésére, személyiségünk jobbá alakítására.

Ez elsősorban a szentáldozásra és szentgyónásra vonatkozik. A szentáldozás napi szükséglet kellene, hogy legyen! Milyen nagyszerű dolog szentmisével, szentáldozással kezdeni a napot! Jó lenne, ha élnének óvónőink ezzel a lehetőséggel, ha megtehetik.

A rendszeres szentgyónás az önismeret, a lelki formálódás, építkezés hatékony eszköze. Sajnos gyakran még a rendszeres templomba járók és magukat elkötelezett katolikusnak tartók is félelemmel, izgalommal készülnek és járulnak szentgyónáshoz.

A lelki formálódás, fejlődés nehezen valósítható meg jó lelkivezető nélkül. Komoly és mély lelkiéletet nem is lehet élni rendszeres gyóntató és lelkivezető nélkül! Thomas Merton a következőket írja a Lelkivezetés és elmélkedés c. könyvében:

---

⁷ XVI. Benedek: Porta fidei 11. pont. Szent István Társulat, Budapest 2012.

„...bárhon fordul elő sajátos küldetés vagy hivatás, ott magának a hivatásnak a természete magával hozza a vezetés bizonyos minimumát.”⁸ Később pedig ezt írja: „...mihelyt a világnak különleges munkatere van az Egyház érdekében, vagy helyzete sajátos problémákat vet föl, feltétlenül szüksége lenne vezetőre.”⁹ Mennyi keserves próbálkozást, tévutat lehet megtakarítani egy jó lelkivezető segítségével! Ne felejtsük el, hogy a jól fölkészült lelkivezető részint bírja a Szentlélek segítségét, részint pedig rendelkezik az Egyház kétezer éves lelkiéleti tapasztalatával!

Számunkra természetes életforma kell, hogy legyen továbbadni a hit örömét. A hit élő kapcsolat az élő Krisztussal – nem korlátozódhat csak a munkavégzés idejére, életforma kell, hogy legyen! A hívő ember hívő a munkája során, a pihenésekor és a szórakozásában is. Éppen ezért szükséges akár naponta vizsgálni, hogy milyen a kapcsolatunk Krisztussal, hogyan ápoljuk ezt a kapcsolatot, milyen eszközeink vannak ennek ápolására. Gyököcssy Endre református lelkészpszichológus mondta: Minden nap megkérdem Jézust: rendben vagyunk, Uram, személyes szeretetkapcsolatban?

Rendszeresen időt kell szánnunk az Istennel való kapcsolatunkra. Minden kapcsolat időigényes! Miért éppen az Istennel való kapcsolatunkban ne lenne így? Ismerjük a mondást: „Az idő, amit a rózsádra vesztegettél: az teszi olyan fontossá a rózsádat” (Saint-Exupéry). Az ima a lélek lélegzése. Nélküle meghal a lélek, elsatnyul a kapcsolatunk Istennel.

---

⁸ Thomas Merton: Lelkivezetés és elmélkedés 15. old. Budapest, Márton Áron Kiadó

⁹ Thomas Merton: Lelkivezetés és elmélkedés 16. old. Budapest, Márton Áron Kiadó

Elgondolkodtató, hogy a közösségünk, ahová tartozunk, hogyan erősíti a hitünket és mi hogyan járulhatunk hozzá közösségünk hitének erősödéséhez? Hiszen egymás hitéből élünk, egymás hite segíti, erősíti a saját hitünket. A saját lelkiéletünk mindennapjai alapjául szolgálnak az óvodai mindennapoknak.

Az egyéni lelkiélet mellett elengedhetetlenül szükség van olyan közösségre, közösségi alkalmakra, amelyek segítenek önmagunkkal és Istennel találkozni.

Az adott intézmény közössége meghatározó lehet a lelki életre és az intézményben folyó hitre nevelésben is. Sík Sándor, a nagy katolikus pedagógus, a cserkész pedagógia, a fiúnevelés kidolgozója, megfogalmazója, a Vigilia c. folyóiratban 1949-ben írt cikkében Makarenskót idézi: *„Igazi nevelésre csakis olyan egységes pedagógus-közösség képes, amelyet összefűz a közös vélemény és meggyőződés, a kölcsönös segíteni akarás, amely mentes az irigységtől és amelynek egyetlen tagja sem hajhássza egyéni utakon a növendékek szeretetét.”*¹⁰

Az ilyen közösség kialakulását segíthetik az intézményben lévő közös imádságok, a közös szentmiselátogatások stb. Ezekre érdemes odafigyelni, időt, energiát szánni.

Nagyon hatékonyak a közös lelkigyakorlatok – minden egyénnek és közösségnek évente legalább egyszer részt kellene venni lelkigyakorlaton. Nemcsak az egyéni minőségi lelkiélet elengedhetetlen feltétele, hanem a keresztény közösség formálásának is talán a leghatékonyabb eszköze. Erre érdemes időt, energiát szentelni. Saját tapasztalataink mutatják, milyen sokat

---

¹⁰ Sík Sándor: A szeretet pedagógiája 99. old.

jelent az, ha minden évet néhány napos lelkigyakorlattal kezdünk.

Nagyon jó lenne az óvodában megteremteni azokat a lehetőségeket – egyénileg és közösségileg is –, hogy mélyüljünk a hitben. Lehetőséget keresni a gyerekekkel illetve az egymással való elcsendesülésre. Jó lenne, ha az óvodában szentírásolvasás, vagy egyéb módon való töltekezés megvalósulna a felnőttek körében. Persze ez azt jelenti, hogy a munkaidőn túli programon is ottmaradunk, azonban ez a hitünkért való elkötelezettség része.

A következő szint/lépés a hitünk alakulásában, ha már át is tudjuk lelkendezni hitünk örömét – a növendékeink, a családok felé, szűkebb és tágabb környezetünkben, hiszen *„a hit örömeinek sugárzása és továbbadása révén tesszük a legnagyobb szolgálatot a minket körülvevő világ számára”* (Körlevél a Hit éve megnyitójára, 2012. október 14.).

Az Istenben való hitünk és bizalmunk egyfajta békét, örömet visz az életünkbe, amit észrevesz a környezetünk. Ez sokak számára vonzó életforma, amit keresnek a saját életükben. Ezeknek az embereknek a hit felé segítésében tudunk részt vállalni, személyes beszélgetések, érdeklődés, pártfogás/főlkarolás által.

„A hit a kapott szeretet tapasztalatából növekszik, akkor, ha a kegyelem és öröm tapasztalatával közlik.”¹¹ Rendkívül fontos mondat! Jelzi, hogy a szeretetnek mindent felülmúló hatása van. A jó szeretet szárnyakat ad, megerősíti a személyiséget, segít a társas kapcsolatok alakulásában –

---

¹¹ XVI. Benedek: Porta fidei 7. pont. Szent István Társulat, Budapest 2012.

közvetve az Istennel való kapcsolat alakulásában, fejlődésében is. Ott van a mondatban a kegyelem és az öröm tapasztalata is.

Kegyelem tapasztalata: Isten mindenkinek megbocsát, aki kéri a bocsánatát. Személyesen csak rajtam múlik, hogy jóban vagyok-e Vele. Ennek a tapasztalatnak az élményét átadni, továbbadni (a megbocsátás saját példaadásával) felemelő dolog.

Öröm tapasztalata: Isten személyesen engem szeret. Bár úgy tudnám szeretni a másik embert, hogy közben tudom: én is szeretve vagyok.

Megfogalmazásra került már, hogy egy felnőtt ember egy nap kb. 15-ször nevet. Egy óvadás négyszázszor. Van egy mondás, amit nagyon igaznak vehetünk: „A mosolyod olyan görbület, amely mindent egyenesbe hoz!” Ne fukarkodjunk hát a mosollyal, amely változatos formái mindig alkalmazhatók, lehet a mosoly elfogadó, biztató, bátorító, dicsérő...

Szent Pál szeretethimnusza gyönyörű megfogalmazása a szeretet látható jegyeinek. Jézusról mintázza a képet, és buzdít a megvalósításra, irányt mutat. A szeretet szeretetet szül. Ha törekszünk rá, a környezetünk is lassan-lassan átveszi ezt a mentalitást.

A Porta fidei apostoli levélben olvassuk, hogy a szeretet-szolgálat és a hit gyakorlása nagyon szorosan összefüggenek egymással, a hitből fakadó szeretet-cselekedetek visszahatnak és erősítik a hitünket. *„A szeretet nélküli hit terméketlen, míg a hit nélküli szeretet kétségek között vergődő érzelem marad. A hitnek és a szeretetnek szüksége van egymásra úgy, hogy egyik*

a másik számára nyitja meg az utat.”¹² Egyénileg is és közösségre is meg kell találni a szeretetszolgálat lehetőségeit.

Az egymással való kapcsolatokban, a munkatársakkal, gyerekekkel, a családokkal való kapcsolatban, illetve akár más területen is, ki-ki megtalálhatja a szeretet-cselekedetek lehetőségeit.

„A munka láthatóvá vált szeretet. Ha nem tudtok szeretettel, hanem csak kedvtelenül dolgozni, akkor jobban tennétek, ha abbahagynátok, és kiülnétek a templom lépcsőjére alamizsnát koldulni azoktól, akik örömmel dolgoznak.” (Kahlil Gibran)

Sokat jelent a példakép választása. Gondoljuk át, hogy a hit történetében, az Egyház történetében (Ó- és Újszövetség történetében) kik azok a példaképek, hitvallók (Boldog Salkaházi Sára, Boldog Apor Vilmos), özvegyek, vértanúk, szüzek (Boldog Teréz Anya), lelkipásztorok, akik a hitnek a példái lehetnek. Szent Ágoston írja egyik elmélkedésében: *„Testvérek, az Úr kertjében nemcsak a vértanúk rózsája nyílik, hanem ott van a szüzek lilioma és a házastársak borostyánkoszorúja, és ott van az özvegyek violája is. ezért, szeretteim, senki emberfia kétségbe ne essék élethivatása miatt, hiszen mindenkiért szenvedett Krisztus.”*¹³ A Porta fidei apostoli levélben XVI. Benedek pápa a13. pontban hosszan sorolja, milyen és mennyiféle példaképünk van az Ó- és az Újszövetség szereplői között, illetve az egyház kétezer éves történelmében.

Nagyon fontos tehát, hogy legyenek példaképeink. Akár egy közösség is választhat példaképet, hiszen minden szentnek, példaképnek sajátos színezetű a hite, s amelyik hozzánk

---

¹² XVI. Benedek: Porta fidei 14. pont. Szent István Társulat, Budapest 2012.

¹³ Szent Ágoston püspök beszédeiből. Az imaórák liturgiája 1103.o. Budapest, 1991.

közelebb áll, azt könnyebben tudjuk követni. Egy nagy színes csokor az Egyház hitvallóinak, szentjeinek a serege. Ki lehet válogatni, kinek ki a szimpatikus. Talán ismert a régi mondás, amely követésükre buzdít: „*Ha ez és az is (férfi és nő) megtehetette, én miért ne?*” (*Si potuerunt hic et haec, ego quare non?*)

Vannak különböző lelkiségek az Egyházban. Ha valaki megtalálja a maga alkatának megfelelő lelkiséget, az is nagyon nagy haszonnal járhat számára, legyen az karizmatikus, Regnum Marianum közösséghez tartozó, fokolare-s, cursillo-s, házas hétvége, schönstadti családközösség stb.

Mindennapi életünk a katolikus óvodában

A II. Vatikáni Zsinat után keletkezett több egyházi dokumentum kiemelten kezeli az egyházi nevelési-oktatási intézményeket. Ezeket az intézményeket a hit melegágyaként, a hitre nevelés fontos eszközeiként fogalmazza meg. A családnak joguk van ahhoz, hogy világnézetüknek megfelelő intézmény segítségét kérjék gyermekeik nevelésében. Mi magunk is nagyon jelentősnek tartjuk azt, hogy egy gyermek ne csak a szűk környezetében tapasztalja meg a hit nagyszerűségét, hanem kívülről is érzék olyan hatások, amelyek segítenek a hit kialakulásában.

Minden embernek, de a katolikus intézményben dolgozónak különösen is, önmagában és a testülettel egymás között kell elsősorban keresztény világot kialakítani. Ez az erőtér hat majd a gyermekre, hiszen a gyermek nem a vele szemben támasztott

szóbeli követelmények nyomán lesz olyan, amilyenek szeretnénk, hanem az őt nevelő felnőttek példáinak hatására.

A katolikus óvodákban a nevelők személyisége és a kortársak hatásai érvényesülnek. Az óvoda légköre, kegyelmi erőtere jól kiegészíti /pótolja a családi vallásos légkört.

A hitre nevelés eredményességét a benne dolgozók határozzák meg. Éppen ezért újra meg újra át kell gondolnunk a magunk hitét, a magunk kapcsolatát Istennel, hiszen a hitet tanítani nem lehet, csak átsugározni. Olyan légkört igyekezzünk kialakítani, amelyben a gyermek természetesnek tartja a hit világát, és amelyben jólesően fejlődik.

Don Bosco, a nagy nevelő tanítja, hogy nem elég szeretni a gyermekeket, az sem elég, ha a gyerek tudja, hogy szeretjük, hanem a gyereknek éreznie kell, hogy szeretjük őt! Ha ezt érzi, akkor tudjuk átadni, illetve akkor tudja átvenni a mi világunkat, élményeinket. Akkor neki is az lesz a fontos, ami nekünk.

Dr. Ross Campbell írja az *Életre szóló ajándék* c. könyvében a hitre neveléssel kapcsolatban, hogy eredményessége attól függ, *„...hogya a gyermek tud-e annyira azonosulni szüleinevel (a pedagógussal), hogy elfogadja és magáévá tegye a szülők értékrendjét. Ha a gyermek nem érzi szülei szeretetét, akkor ez nem lesz neki könnyű.”*¹⁴

Nyilván ehhez még hozzájárul az az egészséges nevelés is, az alapvető emberi értékek kialakítása a gyermekben, amely fontos a hit kialakításához, megéléséhez. (A kegyelem a természetre épít.)

A keresztény/katolikus ember szilárd értéktudattal kell, hogy rendelkezzen. Talán ez a legnehezebben teljesíthető

---

¹⁴ Dr. Ross Campbell: *Életre szóló ajándék*, 123. old. Harmat Kiadó, Budapest, 1998.

igény, amivel szembe kell néznünk. A világ, a média, a környezet, ami körülvesz minket, óriási hatással van mindannyiunkra. Észre sem vesszük, és olyan dolgok kezdenek érdekelni, amik rossz irányba befolyásolhatják a hitünket. Gondoljunk a különböző tévéműsorokra, valóság-showkra, agresszív, feszültséget keltő filmekre és a reklámokra. De ide tartoznak a csábító lehetőségek, a vásárlási láz, a rosszul megválasztott barátok is. Óriási veszély lehet a hitbeli járatlanságunk – a katolikus tanítás pontatlan ismerete, illetve a válogatás a tanítás tartalma között mind nehezíti a szilárd értékrend alakítását, megővését. Hogyan is tudunk mégis erősödni az értékek megtartásában? A napi imádság, lelkiismeretvizsgálat, a szentírás olvasása, a szentmise látogatások, a szentségekhez járulás segítségünkre vannak.

Az egyéni ima mellett a közös lehetőségek megkeresése fontos! Az imádság eszköz is – természetfeletti segítséget kérünk és kapunk, ha imáinkban az Atya elé visszük a minket foglalkoztató kérdéseket, nehézségeket.

Karácsony Sándor, a nagy nevelő, tudós, református teológus, egyetemi tanár azt írja a nevelőről: „*A jó nevelő csupamerő felelősség, és semmi egyéb.*”¹⁵ Később arról beszél, hogy a jó pedagógus fölteszi magának a kérdést: „*Tudom-e, hol állok? Tudom-e, hogy élére kerültem egy csapat embernek, és tudom-e, mit jelent ez számomra ezután életem minden órájában?*”¹⁶ Természetesen ez nem csak a vezetőkre vonatkozik, hogy ti. „élére kerültem egy csapat embernek”, hanem minden

---

¹⁵ Karácsony Sándor: Ocsúdó magyarság, 93. old. Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2002.

¹⁶ Karácsony Sándor: Ocsúdó magyarság, 93. old. Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2002.

pedagógusra, papra – mindenkire, aki emberekkel foglalkozik. Sőt, minden hívő emberre is, hiszen reflektorfényben vagyunk, kimondva, kimondatlanul tőlünk többet várnak az emberek. Ezért is mondja szent Pál apostol, hogy „*látványossága lettünk a világnak...*” (1Kor 4,9)

Fontos a folyamatos önképzés, az életfogytig tartó tanulás.

A dajka is jelen van a gyermekek életében, és éppen ezért az ő mindennapi élete, viselkedése, beszéde, magatartása is nagy hatással van a gyermekekre.

Azt is szükséges hangsúlyozni, hogy bár az óvodában más-más feladataik vannak, más a munkakörük, a hit, a katolikus élet terén egyenlőség van az óvodapedagógusok és a dajkák között. Ilyen módon rájuk is vonatkoznak azok az elvek, elvárások, kérések, amelyek az óvodapedagógusoknál jelentőséggel bírnak.

A katolikus óvodának kettő lényeges feladata van, egyrészt az emberi alapoknak a megteremtése, másrészt erre építeni a Krisztustól kapott hitet. Ezt pedig akkor tudja megtenni az óvodapedagógus, ha maga is Krisztusban, Krisztusból és Krisztus által él.

Mi különbözteti meg a hívő embert a nem hívő embertől? – Benne élünk, mozgunk és vagyunk (Szent Pál apostol). Vannak erőforrásaink, és van hová fordulni eligazításért, irányításért. Nagyon fontos, hogy nem egy tanrendszert sajátítunk el, hanem az élő Krisztussal egy élő kapcsolatot valósítunk meg, és ez a fajta hit-élmény lesz alkalmas arra, hogy átadjuk a növendékeinknek is.

A hit titka nagy titok. A tudósok is sokat elmélkednek azon, hogy is van ez, hogy némelyeket mélyen megérint, míg vannak, akik nem tudnak hinni. Egy nagy misztérium ez, és a Kegyelem működik benne. Isten, a Lélek kinek-kinek oszt a kincseiből, kedve szerint.

Pál apostol mondja: Verjetez gyökeret Krisztusban. Akkor a Jézustól kapott ismereteket és a tőle tanult szeretetet, értékeket tudjuk továbbadni – ez a hivatásunk. Nagy gondolata a Teremtőnek, hogy az élet továbbadását, gondozását, kibontakoztatását is rábízta az emberre.

Azon felül, hogy az óvodában megfelelő légkört alakítunk ki, nagyon fontos a családokkal való megfelelő kapcsolat, hiszen az óvoda soha nem tudja pótolni azt, amit a gyermek a családban kap, tehát nekünk a szülőket kell hitbéli ismeretekben növelni, bevonni az Egyház közösségébe, hogy élményük legyen az Egyházhoz, Krisztushoz való tartozás.

A Katolikus Egyház Katekizmusa a szülők feladatává teszi, hogy gondoskodjanak gyermekeik keresztény neveléséről akkor is, amikor kikerülnek a családból az óvodába, illetve az iskolába: *„Mivel a szülők elsődlegesen felelősek gyermekeik neveléséért, joguk van olyan iskolát választani számukra, amely megfelel saját meggyőződésüknek. Ez alapvető jog. A szülők kötelessége a lehetőség szerint úgy választani meg az iskolát/óvodát, hogy az a lehető legjobban segítse őket keresztény feladatukban.”*¹⁷

A katolikus intézmény felelőssége pedig az, hogy valóban megfeleljen hivatásának. Megerősödött-e intézményeinkben a keresztény katolikus szellemiség?

---

¹⁷ A Katolikus Egyház Katekizmusa 2229. Szent István Társulat, Budapest, 2002.

Tudjuk, hogy egy-egy intézmény légköre, a benne alkalmazott módszerek sikere mennyire pedagógusfüggő. A legjobb módszer, csodálatosan, szakszerűen megfogalmazott helyi program is csődöt mondhat, elsilányulhat, ha nincsen megfelelő pedagógus, aki azt megvalósítja. A zsinat is megfogalmazza ezt a tényt: „*A nevelők gondoljanak felelősségükre: tőlük függ elsősorban, hogy a katolikus iskola valóra tudja-e váltani céljait és kezdeményezéseit.*”¹⁸

Szent Pál apostol írja a 2Kor 5,14-ben: „*Krisztus szeretete sürget minket*”. Számunkra ez a mondat azt jelenti, hogy meghívottak vagyunk. De Jézus nem azért hívott meg, hogy jól érezzük magunkat a társaságában, és a lábainál ülve élvezzük a boldogságot. Hanem azért hívott, hogy miután feltöltődünk az Ő szeretetével, tovább küldhessen. Segítőnek szánt abban a feladatban, hogy hirdessük a hit örömét, Jézus megváltó szeretetét. Az, hogy katolikus intézményben dolgozunk, csak konkretizálja a feladatunkat. Még mielőtt a Hit éve meghirdetésre került, mi már dolgoztunk ebben a szőlőben. Talán el is fáradtunk, talán egy kicsit elferdítettük a Gazda által kijelölt sort, talán elhagytunk néhány szőlővesszőt. Most lehetőség van arra, hogy ezekhez visszatérjünk – Istenre figyelve megújuljunk a hitben.

Hitbéli feladatunk továbbra is az, hogy hirdessük az örömhírt és segítsük egymást a hit útján.

Amit tovább szeretnénk adni, három gondolat köré csoportosítjuk. Beszélünk a teremtésről, amely mindennek a kezdete, azután Jézusról, aki a teremtés tökéletességét mutatta meg

---

¹⁸ Nyilatkozat a keresztyény nevelésről 8. pont. A II. Vatikáni Zsinat tanítása 193. o. Szent István Társulat, Budapest, 1986.

nekünk, és aki a teremtésnek a célja (Kol 1,16–17: Benne, általa teremtett mindent), és aztán Jézus művének a tovább folytatójáról, az Egyházzól.

A teremtés alkalmas arra, hogy Istenről beszéljen számunkra. Úgy nevelni a gyerekeket, hogy tudjanak olvasni a teremtés csodálatos művéből. Isten a világ dolgaiból felismerhető (Lásd: Róm 1,20). Gondoljunk csak a rendre, a harmóniára, figyeljük a teremtés szépségeit. Bármerre tekintünk, különleges dolgokat tapasztalhatunk. Sajnos azonban a megszokás hatalma bizony elhomályosította a szemünket, természetesnek tartjuk ezt a szép ajándékot. Talán könnyelműen is bánunk vele, nem tisztelve ezzel az Ajándékozót. Hogyan is lehet a gyerekekhez közel vinni a teremtés csodáját? Több módszert is alkalmazhatunk erre: megfigyelés, gyűjtögetés, kísérlet, beszélgetés, magyarázat, hála, öröm, megóvás.

Isten mintegy elrejtőzik a teremtés mögé, és az istenkereső ember számára éppen a teremtés létezése ad jelet róla. Isten mintegy kibukkan a teremtés mögül és jelzéseket ad az üdvösségtörténetben pl. a próféták és a csodálatos események által. Az ószövetségi választott nép különösen alkalmas volt ezeknek az eseményeknek az értelmezésére. (Teleologikus történelemszemlélet, amelyben fölismerték Isten terveit, gondolatait.) Így újra meg újra visszaterelődött a választott nép az Isten felé. Mindez előkészítette Jézus belépését a történelembe.

Jézus Krisztusban jelent meg üdvözítő Istenünk jósága és emberszeretete – mondja Pál apostol a Tituszhoz írt levélben (Tit 3,4). Aki Jézussal találkozott, az a teremtő Istennel találkozott. „– *Uram, mutasd meg nekünk az Atyát.* – *Már oly régóta*

veletek vagyok – felelte Jézus –, és nem ismeresz, Fülöp? Aki engem látott, az Atyát is látta.” (Jn 14,8–9)

Feladatunk Jézus Krisztus megismertetése és megszerette-tése a ránk bízottakkal. Hogyan tehetjük ezt úgy, hogy megalapozzuk növendékeink felnőtt hitét? Néhány szempontot foglalmaztunk meg ezzel kapcsolatban:

Emberré lett az Isten. A karácsony számunkra nem első-sorban a család, az emberi szeretet napja, hanem annak a végtelen isteni szeretetnek az ünnepe, amely szeretet arra készítette az Atyát, hogy elküldje Fiát, aki belépett a teremtett világba, hogy beszéljen az Atya megbocsátó szeretetéről, és kereszthalálával visszaszerezze számunkra az üdvösséget. Jó lenne a karácsony lényegét megismertetni növendékeinkkel, vagyis azt, hogy a legnagyobb ajándék maga Jézus Krisztus. Ennek fölismerése indít minket arra, hogy mi is megajándékoz-zuk szeretteinket, de elsősorban (jócselekedeteinkkel) magát Jézust. A kapott ajándékok pedig morzsái, közvetítői az Isten szeretetének.

Jézus, azzal, hogy családba született, megszentelte a családi életet, egyben a Szent Család például is szolgál minden család számára: a szülők és a gyermekek számára egyaránt. A Szent Családot követve lehet a család valóban a szeretet megélésének helye és eszköze, a szeretetből való alkalmazkodás és engedel-messég gyakorló tere. Az Úr Jézus szeretetét és tanítását be-fogadó család biztosíthatja a legjobban az életre, az egyéni hivatásra való felkészülés lehetőségét.

Jézus tanítása örömhír számunkra, hiszen mindazt tartal-mazza, amire az embernek szüksége van ahhoz, hogy már itt a földön elindulhasson az élet teljessége felé, és egykor majd

élvezhesse is azt Isten boldogító színe látásában. Ne feledjük azonban, hogy elsősorban maga Jézus az örömhír! Magunknak és növendékeinknek Vele kell egyre szorosabb és mélyebb kapcsolatba kerülni, mert ebből a kapcsolatból forrásozik minden más életadó lehetőség.

Wagner Viktória szociális testvér a maga által megfogalmazott és elnevezett ún. „mini evangéliumban” így foglalta össze tömören ezt a csodát:

*Van Isten,
Szeret az Isten,
Közénk jött az Isten,
M megbocsát az Isten,
Hazavár az Isten.*

Jézus életpéldája mindannyiunk számára megmutatja, hogyan kell keresni az Atya akaratát. Ő is ezt tartotta a legfontosabbnak (vö: Jn 4,34) és erre kell megtanítanunk növendékeinket is.

Csodatettei jól felhasználhatók hogy a gyermekeket megismertessük az ő segíteni akaró szeretetével, és egyben bizonyítsuk isteni mivoltát is, kiemelve a történeteket a mese világából.

Áldozatai a mindent odaadó szeretet megnyilvánulásai, amelyek nyomán mi is megtanulhatjuk és megtaníthatjuk, hogy a szeretet és az áldozat gyakran nem választható el egymástól.

Mi, mai emberek már nem találkoztunk Jézussal személyesen. Ezért Jézus sietett a segítségünkre azzal, hogy megalapította az Egyházat. Azt a közösséget, amely itt a földön a továbbélő Krisztus. Ő a feje, mi pedig a tagjai vagyunk, ahogy

Pál apostol mondja az 1Kor 12-ben. Az Egyház a továbbélő Krisztus.

Az Egyház elfogadása nem megkerülhető kérdés! Krisztus által alapított közösség, amely hitelesen mutatja be és adja Jézust a világnak a tanítás és a szentségek kiszolgáltatása során.

Az 1960-as években liberális hatásra elindult egy gondolat főleg a Németalföldön, amit aztán sokan magukévá tettek: Krisztus igen, az Egyház nem. Ezek az emberek nem tudják azt, hogy a kettő elválaszthatatlan egymástól, gondoljunk csak Pál apostolnak a korintusi levelére. Az Egyház számunkra a Krisztussal való találkozás megélésének a helye. Az Egyház hordozza azokat az értékeket, amelyeket Jézus átadott az övéinek, rájuk bízott. Péternek azt mondta: Amit megköpsz a földön, meg lesz kötve a mennyben is, amit föloldasz a földön, föl lesz oldva a mennyben is. Mindennap veletek vagyok a világ végezetéig. Tehát Jézussal való kapcsolatteremtésünk lehetősége, eszköze az Egyház. Amit az Isten adni akar, azt az Egyházon keresztül nyújtja az emberiségnek – a megváltás gyümölcseit. Az Egyház vezet bennünket az üdvösségre.

A szentségek – a Jézussal való találkozás eszközei. Látható jelek, melyeket Jézus Krisztus rendelt, hogy általuk láthatatlan kegyelmet kapjunk. De ez a láthatatlan kegyelem mindig maga Jézus. Minden szentségben más-más ajándékot hoz nekünk. Számunka az Egyházhoz tartozás, a szentségek vétele a Jézussal való találkozás nagy lehetőségei.

A fentiekből következik, mennyire fontos kell, hogy legyen számunkra és intézményeink számára az egyéni és időnként a közösségi szentmiselátogatás. A szentmise különleges találkozási lehetőség Jézussal és a közösséggel. A szentáldozásban

találkozhatunk Jézussal és mindazokkal, akik Jézust veszik magukhoz. A liturgiában pedig egyesülve Isten népével Jézussal együtt fordulunk a mennyei Atyához, az Ő keresztáldozatának megjelenítésével. A szentmise tehát nem csupán az utolsó vacsora, hanem a keresztáldozat megjelenítése is. Nem kis feladat, hogy gyermekeinkkel megszerettessük a szentmisét! Jó pedagógiai érzékkel előbb Jézust kell megismertetni, megszerettetni a kicsikkel, és majd a szentmisén való részvételt szorgalmazni. Ebben nagy segítségünkre lehetnek a szülők és a helyi tisztelendő atyák is.

Az egyházközségi programokba való bekapcsolódás a gyermekek lelki és szellemi nevelése szempontjából is nagyon fontos. Hangsúlyozni kell, hogy az óvoda az egyházközség része! Ahhoz, hogy a gyermek otthon érezze magát a közösségben, előbb a szülőknek kell otthon lenniük az egyházközségben. Ha tudunk valamiféle feladatot adni a szülőknek, akkor könnyebben megtalálják helyüket a közösségben. Így az ünnepek közös megélése és megülése már élmény lesz a ránk bízott családok tagjainak.

Minden eszközt meg kell ragadnunk azért, hogy egyházközségünk tagjainak bemutassuk óvodánk belső világát, szellemiségét, lelkiségét, pedagógiai munkáját. Ez azért fontos, hogy az intézményt körülvevő közösség is magáénak érezze az óvodát és felelősséget vállaljon érte erkölcsileg és anyagilag is.

Ha megoldható, a templomban ki lehet állítani időszakosan a gyermekek munkáit, amelyeket nem csupán a szülők nézegetnek örömmel és büszkeséggel, hanem az egyházközség többi tagja is.

Ki kell használni azokat a lehetőségeket, ahol bemutathatjuk a gyermekeink által ismert imákat, énekeket. Nagyon épületes,

ha valamilyen rendszerességgel ők is szolgálnak a templomban a szentmisén. Be lehet vonni őket például az idősek köszöntésébe. A szülők örömmel fognak segíteni a fogadás megszervezésében.

Az egyházközség karitászcsoportjával együttműködve sokat segíthetünk rászoruló családjaink anyagi gondjain. Az a tapasztalat, hogy ettől függetlenül is a szülők szívesen gyűjtenek karácsonyi, húsvéti adományokat az óvodán belül. A jól megszervezett karitatív tevékenységek növelik az együvé tartozást az intézmény családjai között.

Jó tudni, hogy az I. Vatikáni Zsinat tanítása nyomán szentatyánk tévedhetetlen. Az Egyház tanítóhivatala hordozza, értelmezi és alkalmazza a mai korra a krisztusi tanítást figyelembe véve Krisztus szándékát, hogy hogyan akarja üdvözíteni az embert. Nagyon fontos számunkra, hogy élő kapcsolatunk legyen azzal az élő egyházzal, amely tulajdonképpen a továbbélő Krisztus itt a földön.

Meg kell teremteni azokat a programlehetőségeket, amelyek segítik a családokat és tudatosítják, hogy az óvoda az egyházközség része, az egyházközség pedig része az egyházmegyének, a püspökkel, az apostolutóddal való kapcsolat köt össze bennünket az Egyházzal. Csodálatos élmény tudni azt, hogy beletartozunk a nagy világegyházba, amelyben Jézus a világ végéig jelen van és terelget bennünket, segít bennünket az üdvösségre.

A katolikus intézmények azzal válnak katolikussá, hogy közösségük minden tagja osztozik a katolikus keresztény világlátásban és ezt ki is jelenti. Összefoglalóan megfogalmazva egyházas lelkületű dolgozókra van szükségünk intézmé-

nyeinkben. Minden nevelő magatartását, gondolatvilágát, mentalitását Jézus evangéliumi szellemiségének kell áthatnia. Nehéz ez a feladat. Folytonos lelki, szellemi és teológiai továbbképzésre van szükség. Ezen felül intézményeinkben családias, befogadó légkörre, támogató, szeretetteljes mentalitásra van szüksége a dolgozóknak, a növendékeknek és családtagjaiknak.

A katolikus óvodák feladata a hitbéli és erkölcsi nevelésben:

- Értéket közvetítsen – számunkra mi az érték, mit tart értékeknek a katolikus Egyház?
- Alakítsa/gazdagítsa a növendékek lelkét és szívét – szeretet, öröm, lelkesedés.
- Segítse/megismertesse az Istennel való párbeszédet – példaadás, átlelkendezés.
- Alapozza a keresztény elkötelezettséget – jó nekünk együtt, ide tartozom.
- Tegyen tanúságot a világ előtt – a családok előtt.

A nevelőmunkát és a munkatársi kapcsolatokat meghatározó néhány szempont:

- A másik személy Isten ajándéka. Hogyan tudom segíteni személyiségének fejlődését/alakulását?
- Értékek elfogadása, kölcsönös egymásra hatás.
Keresem-e, felismerem-e munkatársam (növendékem...) értékeit?
- Egyenesség, őszinteség egymással szemben. Kellő figyelem, keresztény szeretet, tapintat, türelem, elfogadás, segítő szándék jellemez?

- A feladatvégzésben a kölcsönös függőség jellemző.

Vállalom-e a csapatmunkát?

Mindez bővebben megtalálható az ún. Etikai Kódexben, amelynek sorait érdemes időnként újra meg újra áttanulmányozni.

Mi (volt) a katolikus óvoda feladata a Hit évében? Azokat, akik magukat ránk bízta, akiket a Gondviselés ide vezetett, minél szorosabb kapcsolatba hozni az Egyházzal, az Egyház szentségeivel. Azzal a közösséggel, amely krisztusi közösség. A közösség erőforrásaival, a közösség tanításával. Ebben tapasztalhatják meg Krisztus jelenlétét. Maga Jézus mondta: *„Ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemben, ott vagyok közöttük.”* (Mt 18,20) Minden olyan eszközt szükséges az intézménynek megragadni, amely az Egyházhoz tartozás tudatosságát és erejét növeli. Sok jó ötlet született az óvodákban. Ez azért is számottevő, mert a működés során mindannyian folyamatosan keressük azokat a lehetőségeket, amelyekkel erősíthetjük a katolikus jelleget, az Egyházhoz tartozást.

A „kiemelt” évben ezt a törekvésünket segítette a KPSZTI, amikor meghirdette a katolikus óvodák számára a Hit éve programsorozatot, amelybe számos katolikus óvoda bekapcsolódott. A program keretein belül hónapról hónapra különböző alkalmak segítették hitünk megélését, a gyermekek és a családok bevonását a Szentatya által meghirdetett időszakba. Ilyenek voltak: kirándulás a családokkal, majd közös szentmise; szentírásolvasás a családokban; betlehemezéssel örömszerzése időseknek; bibliai történet feldolgozása a szülők előadásában; esszéírás meghirdetése.

Hitélet családjainkban

Az ember, ill. bármely emberi kapcsolat vagy közösség számára – az életben maradáshoz – a legfontosabb alap a keresztény hit és tanítás. Így van ez a családok vonatkozásában is.

A családnak, mint emberi közösségnek az egyben maradásához nélkülözhetetlen a keresztény hit és tanítás, amely „kötőanyagot” képez a családtagok között. Egyben tartja a közösséget. Ennek a „kötőanyagnak” több alkotóeleme van. Ezek közül nagyon fontosak a következők: szeretet, egymás feltétel nélküli elfogadása, segítőkészség, érzékenység egymás iránt, megbocsátás.

A „kötőanyag” azonban csak akkor marad szilárd, ha az alkotóelemeket nap, mint nap gyakoroljuk, ill. „karbantartjuk”. Ha a mindennapi családi életünkben közösen keressük a problémák helyes megoldását, megóvjuk gyermekeinket a mentális ártalmaktól, ha csak egy kis jót is teszünk egymásnak, már gyakoroltuk keresztény hitünket, megerősítettük a családi kötelék szilárdságát.

Családunk minden egyes napjában jelen van a közös imádság. Felemelő érzés, amikor étkezések előtt gyermekeink vezetésével mondjuk el az áldást. A lefekvéskor elmondott közös imádság is megerősít bennünket az együvé tartozás érzésében. Mindig szívesen ismételnék, ill. gyakorolnak egy-egy frissen tanult imát. Természetesen érdeklődéssel hallgatjuk őket és ilyenkor nagyon büszkéek vagyunk rájuk és nyilván joggal ők is saját magukra.

Nagy örömmel tölt el bennünket, hogy szívesen jönnek velünk szentmisére. Ahogy idősödnek, fokozatosan növeljük a

szentmisék számát, melyekre visszük őket. Igyekszünk elkerülni azt, hogy úgy érezzék, a szentmise egy „kötelező dolog”, ahová muszáj menniük. Nagyon szeretik az „ovis miséket”, mert akkor találkoznak a pájtásaikkal és a közösen elmondott imádság, vagy elénekelt dal számukra a szentmise fénypontja. Nagyon jó érzés látni őket a templom lépcsőn imádkozni, énekelni. Sok könnytől csillogó szemű szülőt lehet ilyenkor látni a templomban.

Különösen nagy értéke van az összetartozás vonatkozásában, amikor a gyermekeinkkel együtt készülünk a keresztény ünnepekre. Látni azt, hogy gyermekeink milyen szívesen vesznek részt az ünnepekkel kapcsolatos dísz tárgyak készítésében, azok elhelyezésében.

Az óvodai és itthoni nevelésnek és környezetnek köszönhetően gyermekeink kellő érdeklődést mutatnak a bibliai történetek iránt. Szívesen hallgatják a gyermekeknek szóló, Bibliából történő felolvasásokat. Nem csak meghallgatják a történeteket, hanem kérdéseikkel jelzik érdeklődésüket.

Eltökélt célunk, hogy továbbra is a keresztény úton terelgessük őket a felnőtté válás folyamatában és reméljük, hogy sikeres iskolaválasztás után az iskola is be fogja tölteni ebben a szerepét.

Kívánjuk minden családnak, ill. családtagnak, hogy hasonlóan ők se feledkezzenek meg a „köttöanyag” rendszeres karbantartásáról. Gyakorolják hitüket, mert csak ez vezet a boldog családi élethez.

Petróczi család

A hit

Hitem ajándék, s mint gyermek fogadom, majd felnőtt-szülő
önmagamnak Isten által továbbadom.

Hiszek egy Istenben,

Egyetlenemben és Ő hisz én bennem.

Mindenható Atyában,

Apámban, apukámban, aki átölel és mindenén áthatol.

Mennynek és földnek Teremtőjében.

Fönn és lenn, kint és bent, ki bennem békét teremt.

És Jézus Krisztusban, az Ő egyszülött fiában, a mi Urunkban;

Aki mellém szegődött, társam lett, és testvérként keresett,
társaságában testvéreimmel együtt szeret.

Aki fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától;

Így van égi édesanyám is és a Lélek ismerete zajlódik
lelkiismeretemben.

***Szenvedett Poncius Pilátus alatt; megfeszítették, meghalt és
eltemették.***

Így történt, megtörtént, ezért merem vállalni a keresztem és a
nagybőjt keresztjét.

***Alászállt a poklokra, harmadnapon feltámadt a halottak
közül;***

Másképp hogyan mernék én a poklomba nézni, s hogyan
merhetnék csöppet is örülni?

Fölment a mennybe, ott ül a mindenható Atyaisten jobbján;

Igen elhiszem, szinte látom.

Onnan jön el ítélni élőket és holtakat.

És igaz bírám lesz az én barátom.

Hiszek Szentlélekben.

Aki nap, mint nap közvetít és egyesít, ha Rá hagyatkozom.

Hiszem a katolikus Anyaszentegyházat;

Aki adott nekem anyaként családot, közösséget, szolgálatot, hét szentséget, hogy éljek;

Imádságos templomokat, papokat és barátokat és ad mindent, mit Isten adhat, én pedig tékozólva elfogadom, elfogadtam.

A szentek közösségét,

Kedves Pio atyám, Szent Teréz, Ferenc testvér, Loyolai Szent Ignác, pápák, püspökök, gyerekek, meghívottak, magyar védőszentek: István, László, Imre herceg, Erzsébet, Margit, Özséb, se vége se hossza a seregnek, kik Krisztus társaságában segédkeznek.

A bűnök bocsánatát;

Megélve hiszem, a szentségben elrejtve.

A test feltámadását

Ahogy láttam II. János Pál pápát halálának hajnalán, Karolként felmenni megifjodva, fényben az égi lajtorján.

És az örök életet.

Igen, hiszem, hogy ha eljön az idő, nekem is lesz egy hely a Szentháromságos Isten által, Istennel és Istenben.

Ámen.

Ámen.

Nagy Zsolt Menyhért

A szeretet himnusza – gyerekszám

Gyermekeinkkel minden este közösen imádkozunk. A kötött esti imán túl ilyenkor megbeszéljük az aznapi örömeit, bánatokat, s a holnap várható örömeit, kihívásait is.

Gáborka az elmúlt hetekben gyakorlásképpen esténként a Bibliából olvasott fel nekünk. A szeretet himnuszára rátalálva, ez lett az egyik kedvenc része. Annyira sokszor elolvasta, hogy most már kívülről mondja el.

Egy délután szóltam Gáborkának, hogy elmehetnénk bevásárolni mi ketten, fiús programként. Csak még Báborkának is bele kell egyeznie. Nagyon lelkes volt.

– Apa ez szuper! Báborkával majd én megbeszélem!

A megbeszélés igen emlékezetesre sikerült:

– Báborka, elmegyek apával vásárolni, te addig anyával itthon maradsz, jó?

– Nem! Én is megyek!

– De Báborka, ne gyere, ez most fiús program!

– Én akkor is megyek!

– De Báborka, maradj itthon! Tudod, a szeretet mindent eltűr.

– De Gábi, a szeretet mindent remél! Én azt reméltem, hogy mehetek!

Az első mosoly után rádöbbenhattünk, hogy a gyermekek már ennyi idősen is mennyire értik a hit, a remény és a szeretet fogalmát.

Izsák Gábor József

Végezetül álljon itt néhány kedves sor, biztatásul, hogy higgyünk munkánk fontosságában. Bármilyen kicsinek is látszik olykor az, amit elértünk, egy picit fényesebbé és szebbé teszi a ránk bízottak életét.

Minden kis viaszgyertya,
megtanít bennünket arra,
hogy érdemes egy kis fényért,
melegért tövig égni, mert a kis dolgok
fénye az, amely széppé,
meleggé teszi az életet.

(Molnár Ferenc)

Felhasznált és ajánlott irodalom

A II. Vatikáni Zsinat tanítása. Szent István Társulat, Budapest, 1986.

Dr. Rédly Elemér: Pedagógia keresztény szemmel. Katolikus Teológiai Főiskolai Jegyzetek, Győr, 2006.

Dr. Ross Campbell: Életre szóló ajándék. Harmat Kiadó, Budapest, 1998.

Gyökössy Endre: Együtt a szeretetben, Szent Gellért Egyházi Kiadó, Budapest, 1995.

Hiszek. Kis katolikus katekizmus. 2006.

Karácsony Sándor: Ocsúdó magyarság. Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2002.

XVI. Benedek: Porta fidei. Szent István Társulat, Budapest, 2012.

Richard A. Bennett: A hit tápláléka. Evangéliumi Kiadó, Budapest, 2007.

Sík Sándor: A szeretet pedagógiája. Vigília Kiadó, Budapest, 1996.

Szent Ágoston püspök beszédeiből. Az imaórák liturgiája. Budapest, 1991.

Thomas Merton: Lelkivezetés és elmélkedés. Budapest, Márton Áron Kiadó, 1989.

Újszövetségi Szentírás. Szent Jeromos Bibliatársulat, Budapest, 1990.

Uzsalyné Pécsi Rita: A nevelés az élet szolgálata. Kulcs a muzsikához Kiadó, Pécs, 2011.